

Studemaskolans arbetsplan för likabehandling

Bakgrund/Uppdrag

En lag om förbud mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling av barn och elever fick laga kraft den 1 januari 2009. Den nya lagen innehåller krav om aktiva åtgärder i en plan för likabehandling.

"1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder."

Lagar och Styrdokument

I skollagen står: *".../Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor/.../ Lag(2010:800).(1 Kap. 5 §)*

I LGR 11 kan man läsa följande:

".../ Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. /.../".

".../Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. /.../".

Arbetsmiljölagen, AML riktar sig även mot elever och barn i skolan. Syftet med lagen är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att sträva efter att uppnå en bra arbetsmiljö. Det är rektorn som har det yttersta ansvaret för att skapa goda förutsättningar beträffande en god arbetsmiljö som överensstämmer med normerna i AML.

Handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång är enligt **brottsbalken** straffbara. Rektor är ytterst ansvarig för att vidta de åtgärder som fordras enligt de riktlinjer som rör hot eller våld.

FN:s Barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet:

”Barns bästa ska alltid komma i främsta rummet”

Definitioner

Med **direkt diskriminering** menas att ett barn eller en elev behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation. Speciellt gäller detta om den sämre behandlingen gäller kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Med **indirekt diskriminering** menas att ett barn eller en elev behandlas sämre genom att personalen på skolan eller fritids bestämmer eller gör något som *verkar* vara neutralt. Men det som bestämdes eller gjordes missgynnar egentligen ett barn eller en elev med visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller visst funktionshinder. Förbudet gäller inte om det som bestämdes eller gjordes kan motiveras av ett berättigat mål som ska uppnås.

Med **Trakasserier** menas ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Med **Sexuella trakasserier** menas ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som är av sexuell natur.

Med **instruktioner att diskriminera** menas är att någon säger till andra att de ska diskriminera ett barn eller en elev i skolan och på fritids.

Med **annan kränkande behandling** menas ett uppträdande, som utan att vara trakasserier, som kränker ett barns eller elevs värdighet.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

Kön: att någon är kvinna eller man,

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

Religion eller annan trosuppfattning: någon som tror på en högre icke-världslig makt eller på en gud eller flera gudar,

Funktionshinder: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning,

könsidentitet eller könsuttryck: Alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller könsuttryck menar DO¹ en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Ålder: Trakasserier som är kopplade till någon eller någras ålder.

Sammanfattning

Studemaskolan har i sin vision uttryckt värdet av att varje individ har rättigheten att utan kränkningar känna sitt eget värde, och har genom åren arbetat fram olika åtgärder och arbetssätt för att säkerställa att eleverna ska känna trygghet i skolan. Denna fråga har under många år haft högsta prioritet i skolans arbete och kvarstår som stående prioritet. All personal på Studemaskolan och Fritidshemmet Robin Hood går årligen igenom dessa förhållningssätt, riktlinjer, arbetssätt och åtgärder tillsammans för att kunna ha en gemensam hållning i den här viktiga frågan. Vi ser även till att elever, genom sina utvärderingar, klassråd samt elevråd får ta del av och således får en möjlighet att komma med synpunkter på regler och förhållningssätt. Föräldrarna involveras genom dels föräldramöten, hemsidan, där likabehandlingsplanen finns tillgänglig och dels genom det föräldraråd som sammanträder på regelbunden basis under året. De lokala styrdokument, policyn och riktlinjer som arbetas fram och således ligger som grund för vårt dagliga arbete är:

Studemaskolans förebyggande arbete

- Studemaskolans vision
- Studemaskolans pedagogiska grundprinciper – utgåva 1 – 3
- Riktlinjer för personal på Studemaskolan och Fritidshemmet Robin Hood när det gäller förhållningssätt mot elever.

¹ DO är en förkortning för Diskrimineringsombudsmannen

- Åtgärdsprogram mot mobbing, tråkningar, etc.
- Fritidshemmet Robin Hoods likabehandlingsplan
- Studemaskolans och Fritidshemmet Robin Hoods rutiner vid misstanke om att ett barn far illa (Administrativt direktiv 30)

”Det är viktigt att personalen i verksamheten aktivt involverar och uppmuntrar barn och elever att delta. De måste engageras och vara delaktiga i arbetet med att ta fram, följa upp och se över verksamhetens likabehandlingsplan.”

Utifrån elevernas utvärderingar och andra kommunikationer från tidigare läsår, samt de åsikter och önskemål eleverna burit fram genom till exempel klassråd och elevråd, ska punkter till förbättring tas upp i kommande läsårs likabehandlingsplan.

Främjande åtgärder

För att involvera barn och elever i arbetet ska varje lärare redan vid terminens start sätta av tid för att etablera de överenskommelser som ska gälla i skolan. Eleverna måste uppmärksammas på relevansen av dessa frågor och att det är en av skolans största uppgifter att undervisa och uppfostra i, och med ett demokratiskt synsätt, med respekt för andras egenvärde och att skapa ett avståndstagande från förtryck och kränkande behandling. Detta måste innefatta överenskommelser både för klassrumssituationen samt raster, idrottsaktiviteter och generella kamratsituationer. Genom klassråd och i vidare bemärkelse elevrådet ges eleverna möjlighet att ge sina åsikter, tillägga eller ändra på gällande överenskommelser i syfte att stärka tryggheten eller göra tendenser till kränkningar synliga. Klassläraren bör säkerställa att varje elev förstår de överenskommelser som fastställs. De regler och överenskommelser som tidigare arbetats fram i samråd med eleverna och som är en stor del av vårt likabehandlingsarbete är:

- Överenskommelser hur vi fungerar bra som grupp (högstadiet)
- Klassrumsregler
- Att fungera bra i gruppen (låg- och mellanstadiet)
- Studemaskolans regler för bandyplanen
- Studemaskolans och Robin Hoods regler för gränsen på skolgården, lek i skogen etc.
- Elevernas individuella utvärderingar

Vidare, i enlighet med gällande styrdokument ska respekten för andras egenvärde och ett avståndstagande från förtryck och kränkande behandling ges prioritet i undervisningen. Det finns otaliga medel till detta i olika material och temaarbeten, som måste hållas levande och intressant för eleverna på ett åldersadekvat sätt.

”Det är också viktigt att vårdnadshavarna görs delaktiga i detta arbete.”

De redan inbyggda kommunikationslinjerna till vårdnadshavare och föräldrar som skolan har är:

Häftet *Välkommen till Studemaskolan och Fritidshemmet Robin Hood* som beskriver hur kontakten mellan hem och skola/fritidshem fungerar. Här anges också vad föräldrarna kan göra om det uppstår någon situation som har förbisetts i skolan eller på fritids.

För att ytterligare utveckla och förbättra samarbetet mellan hem och skola har vi introducerat Schoolsoft som är ett IT-baserat verktyg och där elev och förälder blir mer aktiva och involverade i elevens utveckling. Detta ersätter inte de två utvecklingssamtal som hålls årligen utan förstärker det, eftersom man nu har ett pågående samtal under året.

Skolan inbjuder även årligen till föräldramöten; klassvis eller på annat sätt.

Uppföljning och utvärdering

Vid vårterminens slut sammanställs elevernas utvärderingar, både de som görs varje vecka och de två stora som inriktar sig på elevens "sociala trivsel", och bildar underlag för det analysarbete som grundar sig på året som gått. Nästa steg blir att införliva de ändringar som behöver göras till nästa års likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen införlivas även i skolans kvalitetsredovisning under en egen rubrik.

Rektor:

Ronny Susman

I samarbete med:

Studemaskolans och fritidshemmet Robin Hoods personal

Studemaskolans föräldrar

Studemaskolans elevråd

September 2016

”Planen bör innehålla en översikt över de insatser som behövs för att främja likabehandling och för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen bör vidare redogöras för vilka av dessa åtgärder som verksamheten avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Hur tidigare planerade åtgärder har genomförts bör ingå i kvalitetsredovisningen.”

Likabehandlingsplan läsåret 2016 2017

1. Håll det traditionella personalmötet i början av augusti med genomgång av föregående års likabehandlingsplan. Ta upp och ändra, lägg till eller fastställ efter behov, detta dokument med hela personalen. Se till att lärarna, i grupper, arbetar fram åtgärder som ska genomföras under året. Återutge sedan det nya uppdaterade dokumentet för elever och föräldrar att ta del av i dels, föräldrarådet, och dels i elevrådet.

Ansvarig: Rektor

- a) Utvärdering

Vi började med att utvärdera förra årets likabehandlingsplan. Detta gjordes i tre grupper; 1-3, 4-5 samt 6-9. Varje grupp fick fundera på vad som hade gått bra och vad som inte hade gått bra och anledningar till det.

- b) I år använde vi oss av material från DO (Husmodellen) i vårt arbete att kartlägga de platser och situationer där det är mest troligt att kränkande beteende uppstår. Varje grupp har sammanställt utifrån sin åldersgrupp.
- c) Varje grupp satt sedan och tog fram förslag på hur årets plan skulle se ut utifrån deras ålderskategori. Detta baserades på de två föregående steg.
- d) Rektor har suttit ner med elevrådet och gått igenom denna plan och eleverna har fått komma med åsikter och frågor.
- e) (Rektor kallade till föräldraråd, men dessvärre var det inga som anmälde sig)

Ansvarig: Rektor

2. Uppdatera ”Välkommen till Studemaskolan och Fritidshemmet Robin Hood” med information om det kommande läsårets planer för en bättre och tryggare miljö för eleverna.

Ansvarig: Rektor

3. Informera alla elever så att var och en förstår att de kan vända sig till sin klasslärare eller rektor i situationer där de kommer i konflikt med någon annan elev eller någon ur personalen. Det är av största vikt att varje elev förstår att deras uppgifter kommer att tas upp opartiskt med den det gäller, vare sig det är en annan elev eller en vuxen.
Varje klasslärare: Att se till att eleverna vet vart de ska vända sig.

4. All personal ska vara uppmärksam på, och bekräfta eleverna när de uppför sig bra mot varandra eller vuxna, så att eleverna känner sig uppskattade när de har attityden av välvilja, tålamod, kamratskap och omsorg.

Ansvarig: All personal på skolan

5. Inled skolstarten med god tid för genomgång med eleverna om de regler och förhållningssätt vi ska ha gentemot varandra, elever mot elever, personalen mot elever och elever mot personalen. Få åsikter, inlägg och förslag på ändringar av de nu gällande överenskommelserna och reglerna från eleverna. Inkludera lagstiftningen gällande mobiler, MP3, IPODs etc. Uppmuntra klassråden och elevrådet att bli engagerade i dessa frågor. Uppnå en stark överenskommelse i elevgrupperna om hur vi alla på skolan tycker att vi ska vara i våra relationer till varandra. Gör detta till en av punkterna som eleverna ska utvärdera varje vecka.

Ansvarig: All personal på skolan och rektor

6. Vid varje uppmärksammas händelse av kränkning, avsett bekräftad eller obekräftad, ska Administrativt Direktiv 30 "Rutiner vid misstanke om kränkande behandling" tillämpas.

Ansvarig: all personal på skolan

7. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska göras inom ramen för den skriftliga kvalitetsredovisningen. Ny likabehandlingsplan upprättas årligen.

Ansvarig: Rektor

Lågstadiet

- Skolstart - Pratar om skolans regler och gör egna klassrumsregler.
- Vi ser på en film med klassen i början av varje årskurs där vi fokuserar på hur man är en bra kamrat kontra grupp/individ.
F-klass ser Bamse.
Åk 1 ser på andra sidan häcken.
Åk 2 ser på Big hero eller Zootropolis
Åk 3 ser på en valfri film i samråd med läraren.
- Under året kollar vi på flera avsnitt av "Vägen till lycka" samt diskuterar det och gör värderingsövningar och 30 minuter per vecka diskuterar vi känslor och olika etiska situationer (normer) som kan uppstå i vardagen.
- Ett veckoschema med teman att arbeta utifrån finns. Alla på låg arbetar med samma tema första terminen. Andra terminen repeterar vi de teman vi jobbat med men då kan läraren fritt välja de temat som klassen behöver arbeta mer med.
- Varje vecka utses en i klassen som blir veckans kompis och får ett certifikat. (Åk 1-2)
- Varje vecka har vi en hemlig kompis som man ska vara extra vänlig mot. (Åk 3)
- Inför alla hjärtansdag har vi en komplimangsring där alla i klassen säger en komplimang till den som sitter i mitten av ringen. Läraren skriver sedan ned alla komplimanger som de får i ett alla hjärtansdagkort.
- Veckovärdering sker veckovis. I utvärderingen får eleven svara på hur den behandlat andra och hur eleven blivit behandlad av andra.
- Avslutningssamling med värdegrund och utvärdering i fokus. Läraren ställer olika frågor som barnen får besvara.

För att motverka utfrysning ska/kan läraren ha ett förutbestämt led vid utflykt om det behövs.

Mellanstadiet

- Tillsammans med eleverna kommer vi att upprätta ett klasskontrakt för det kommande läsåret. Där får eleverna gemensamt komma fram till förhållningsregler kring hur vi bör behandla varandra och hur klimatet i klassrummet ska vara.
- Som ett led i att förhindra mobbning och kränkande behandling kommer vi att arbeta med metoder för att öka arbetsron i klassrummet. Dagen börjar t.ex. med att eleverna går in i klassrummet och gör någon lugn aktivitet. Vi kommer att vara tydliga med konsekvenstrappan i de fall elever stör arbetsron.
- Vi kommer att jobba extra med förmågan att lyssna, t.ex. då vi har diskussionsövningar. Syftet är att öka elevernas respekt för varandra, förmåga att leva sig in i andras perspektiv samt att lära av varandra. Vårt mål är att eleverna ska utveckla förmågan att ta ansvar för sin egen sociala utveckling och respektera andras (Bara säga sådant som tillför positiv energi i klassrummet men även att kunna avgöra vad som är okej att säga).
- För att stärka elevernas förmåga att uttrycka tankar och känslor samt tilliten till den vuxne, kommer vi att hålla i kill- och tjejgrupper ca 2-3 gånger per månad i åk 5, som en del i värdegrundsarbetet. I åk 4 kommer vi under dessa timmar jobba med olika teman som förebygger diskriminering och kränkande behandling. Femmorna kommer också att vidareutveckla detta som en påbyggnad av arbetet i åk 4.
- Vi kommer att ha mentorssamtal med eleverna på ca 10 min där vi går igenom bland annat elevens trivsel i skolan. Varje elev får ungefär ett samtal i månaden.
- På lektionerna ska vi fördela ordet så att det blir jämt mellan tjejer och killar. Vi kommer också att öka elevernas medvetenhet om genusfrågor och jämställdhet genom att väva in detta i undervisningen. Detta görs i det dagliga arbetet genom att använda muggsystemet och glasspinner-systemet.
- För att ytterligare förhindra diskriminering och kränkande behandling går klasserna i led/grupp till matsalen och en lärare/ resurs följer klasserna mellan lektionssalar och ut på rast. Vi har som mål att alltid ha 2 rastvakter.
- Vi kommer att fokusera på användningen av sociala medier genom diskussions- och värderingsövningar för att skapa en medvetenhet kring hur man betar sig i skrift och med bilder. Detta kommer vi också ha som tema på föräldramötet så att vi kan ge kunskap och komma fram till en samsyn kring beteenden på nätet.

Högstadiet

- Vi kommer ha en temadag med temat värdegrund/mänskliga rättigheter där vi alla kommer arbeta under en heldag med frågor rörande detta. Temadagen utvärderas på nästkommande pedagogiskt möte.
- Vi har också elevkickoffen där vissa lärare och annan personal kommer arbeta med samarbetsövningar och värdegrundsfrågor. Elevkickoffen utvärderas skriftligt av både elever och lärare veckan efter.
- Sofia, Maria, Janne och Joel kommer under 3/4 klasstimmar arbeta med klassen med "klasstimmespärrmen" som behandlar värdegrundsfrågor. Arbetet med klasstimmespärrmen utvärderas muntligt av klassläraren med jämna mellanrum i samband med att eleverna också är med och påverkar innehållet.
- Maria, Ruslan och Sofia kommer i den mån det går ta upp fler kvinnliga artister, författare m.m. för större variation och för att belysa ett kvinnligt perspektiv.

Fritidshemmet Robin Hood

1. All personal har läst igenom vår grundplan igen detta läsår.
2. Fortsätt att ha en stående punkt på personalmöten att titta om ev. brott mot vår likabehandlingsplan; i verksamhetens upplägg, personal mot barn, barn mot barn, barn mot personal.
3. Ge ut likabehandlingsplan, grundplan + denna plan för 2014/2015, till alla föräldrar med uppmuntran att läsa och ge åsikter.
4. Fortsätt och förstärk arbetet med användandet av "Mumin reglerna".
 - a. Introducera alla nya barn till "Mumin reglerna" och Mumin väggen.
 - b. Prata kontinuerligt med barnen om Muminns regler på samlingar.
 - c. Använd alltid Muminns regler vid upprördheter samt referera i möjligaste mån till barnen om användandet av reglerna så de blir medvetna om dem och dess tillämpning.
 - d. Då möjligt; låt barnen, vid upprördheter, själva titta på Mumin väggen och hitta vad de bröt mot och vad de istället kunde gjort.
5. Fortsätt skapandet och få klart minst en ny vägg med nya figurer enl. förslag på personalmötet i juni, som förklarar hur man uppför sig så andra också kan trivas och känna sig trygga.
6. Gör en utvärdering med föräldrar; angående aktiviteter, trygghet, trivsel och miljö. A. Föräldrarnas syn. B. Barnens syn

7. Ha aktiviteter om olika kulturer, religion och synsätt samt etik och moral; kortare genomgångar och diskussioner på samlingar, längre aktiviteter samt extra aktiviteter utanför vanlig fritidstid. Gör också utflykter, besök, grupparbeten inom området och bjud in individer från olika kulturer.
 - a. Anneli ska läsa berättelserna, "från två skilda synpunkter", för åk 2 och 3, samt göra några aktiviteter med de material vi har.
 - b. Pedagogiska samlingar enl. den plan som finns.
 - c. Kari ordnar övernattnig med gruppdiskussioner och lekar

Rektor:

Ronny Susman

I samarbete med:

Studemaskolans och fritidshemmet Robin Hoods personal

Studemaskolans föräldraråd

Studemaskolans elevråd

Oktober 2016